

Kif tipproċedi? - Belġju

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [fr](#) ġiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li gejjin: [nl](#) diġà gew tradotti.

LISTA TAL- KONTENUT

- 1 Hemm bżonn li mmur il-qorti jew teżisti alternattiva oħra?
- 2 Hemm limitu ta' żmien biex inressaq każ il-qorti?
- 3 Għandi mmur quddiem qorti f'dan l-Istat Membru?
- 4 Jekk iva, f'liema qorti partikolari f'dan l-Istat Membru għandi nirrikorri, skont fejn ngħix jien u fejn tgħix il-parti l-oħra, jew skont elementi oħrajn tal-każ tiegħi?
- 5 Għal liema qorti partikolari għandi nirrikorri f'dan l-Istat Membru, skont in-natura tal-każ tiegħi u l-ammont mitlub?
- 6 Nista' nressaq il-każ waħdi jew għandi bżonn intermedjarju, bħal pereżempju avukat?
- 7 Biex nibda l-każ, fejn irrid inressqu eżatt: fl-uffiċċju tal-informazzjoni, fl-uffiċċju tal-iskrivan tal-qorti jew quddiem xi amministrazzjoni oħra?
- 8 B'liema lingwa nista' nagħmel ir-rikors tiegħi? Nista' nipprezentah bil-fomm jew jeħtieġ li jsir bil-miktub? Nista' nibgħat ir-rikors bil-feks jew bil-posta elettronika?
- 9 Jeżistu formoli partikolari biex fuqhom tiftaħ kawża, jew jekk m'hemmx, kif għandi nipprezenta l-każ tiegħi? Hemm xi elementi li bilfors għandhom jiġi inklużi fil-fajl?
- 10 Huwa meħtieġ li nħallas xi tariffi tal-qorti? Jekk iva, meta? Ikun jeħtieġ li nħallas avukat mal-preżentata tar-rikors?
- 11 Nista' nitlob għajjnuna legali?
- 12 It-talba tiegħi minn liema mument titqies li nftetħet b'mod uffiċjali? Nirċievi konferma mingħand l-awtoritajiet dwar jekk il-każ tiegħi ġiex ipprezentat korrettement jew le?
- 13 Ningħata informazzjoni preċiża dwar iż-żmien li fih ikunu ser isiru s-seduti sussegwenti (bħaż-żmien disponibbli għalija biex nidher)?

1 Hemm bżonn li mmur il-qorti jew teżisti alternattiva oħra?

Jista' jsir użu aħjar mill-"Iskema għas-Soluzzjoni Alternattiva tat-Tilwim" (ara l-pakkett informattiv rilevanti).

2 Hemm limitu ta' żmien biex inressaq każ il-qorti?

Jista' jsir użu aħjar mill-"Iskema għas-Soluzzjoni Alternattiva tat-Tilwim" (ara l-pakkett informattiv rilevanti).

3 Għandi mmur quddiem qorti f'dan l-Istat Membru?

Ara l-pakkett informattiv "Il-ġurisdizzjoni tal-qrati"

4 Jekk iva, f'liema qorti partikolari f'dan l-Istat Membru għandi nirrikorri, skont fejn ngħix jien u fejn tghix il-parti l-oħra, jew skont elementi oħrajn tal-każ tiegħi?

Ara l-pakkett informattiv "Il-ġuriżdizzjoni tal-qrati - Il-Belġju"

5 Għal liema qorti partikolari għandi nirrikorri f'dan l-Istat Membru, skont in-natura tal-każ tiegħi u l-ammont mitlub?

Ara l-pakkett informattiv "Il-ġuriżdizzjoni tal-qrati - Il-Belġju"

6 Nista' nressaq il-każ waħdi jew għandi bżonn intermedjarju, b'hal pereżempju avukat?

Fil-prinċipju, skont it-Taqsima 728(1) tal-Kodiċi Ġudizzjarju, il-partijiet iridu jkunu fizikament preżenti jew iridu jiġu rappreżentati minn avukat (Gerechtelijk Wetboek).

B'hekk, minbarra għall-proċedimenti quddiem il-Qorti tal-Kassazzjoni (Hof van Cassatie) (it-Taqsimiet 478 u 1080 tal-Kodiċi Ġudizzjarju), il-partijiet jistgħu jkunu fizikament preżenti fil-qrati ordinarji u jipprezentaw id-dikjarazzjonijiet tagħhom u jiddefendu lilhom infushom. Madankollu, il-qorti għandha l-awtorità li tneħħi din l-għażla jekk tara li, minhabba l-emozzjonijiet jew in-nuqqas ta' esperjenza tagħhom, il-partijiet ma jkunux jistgħu jiddiskutu l-każ tagħhom b'mod xieraq jew ċar biżżejjed (it-Taqsima 758 tal-Kodiċi Ġudizzjarju).

Il-partijiet li jiddeċiedu ma jressqux il-proċedimenti quddiem il-qorti personalment, jistgħu jirrikorru għas-servizzi ta' avukat.

L-entitajiet legali, b'halma huma l-kumpaniji tan-negozjar, jistgħu jidhru biss personalment (jiġifieri, permezz tal-intervent ta' korpi kompetenti) jew jistgħu jkunu rappreżentati minn avukat. Ma jistgħux jagħmlu użu mill-eċċezzjoni prevista fit-Taqsima 728(2) tal-Kodiċi Ġudizzjarju, imsemmija aktar fid-dettall hawn taħt.

Il-Kodiċi Ġudizzjarju, fil-prinċipju, jirriżerva r-rappreżentanza tal-partijiet quddiem il-qrati għall-avukati. It-Taqsima 440 tal-Kodiċi Ġudizzjarju tistipula li l-prerogattivi tal-monopolju tar-rappreżentanza jorbtu mad-dritt li wieħed jindirizza l-qorti, li jidher u li jkollu terza persuna tiddefendih. Il-membri tal-avukatura wkoll għandhom monopolju fl-iffirmar tat-talbiet unilaterali, sakemm ma jkunx determinat mod ieħor mil-liġi (it-Taqsima 1026(5) tal-Kodiċi Ġudizzjarju).

F'dak li jirrigwarda l-Qorti tal-Kassazzjoni (Hof van Cassatie), l-intervent ta' avukat li jkollu t-titolu ta' konsulent legali tal-Qorti tal-Kassazzjoni huwa rekwiżit guridiku. Dan ir-rekwiżit ma japplikax għall-*parte civile* fi kwistjonijiet kriminali (it-Taqsima 478 tal-Kodiċi Ġudizzjarju).

Madankollu, il-liġi xorta waħda tipprevedi għadd ta' eċċezzjonijiet għall-prinċipju tat-Taqsima 728 tal-Kodiċi Ġudizzjarju, li jistipula li l-partijiet iridu jidhru personalment jew iridu jiġu rappreżentati minn avukat mal-ftuħ tal-proċedimenti u ulterjorment (it-Taqsima 728 (1) u (2) tal-Kodiċi Ġudizzjarju).

Id-dritt li wieħed jirrappreżenta lil xi parti fil-proċedimenti jinkludi wkoll id-dritt li dan jagħti bidu għall-proċedimenti msemmija.

Quddiem il-Kummissarju tal-Ġustizzja, il-Qorti tal-Kummerċ u t-Tribunali Industrijali, il-partijiet mhux biss jistgħu jiġu rappreżentati minn avukat imma wkoll mill-konjuġi tagħhom jew minn xi dixxendent jew qarib miż-żwieġ li jkollu prokura bil-miktub li tiġi aċċettata mill-qorti (it-Taqsima 728(2) tal-Kodiċi Ġudizzjarju).

Quddiem it-Tribunali tax-Xogħol (it-Taqsima 728(3) tal-Kodiċi Ġudizzjarju):

- l-impjegat (haddiem jew operatur) jiġi rappreżentat mid-delegat ta' organizzazzjoni rappreżentattiva tal-impjegati (rappreżentant tat-trejdjunjin) li jkollu prokura bil-miktub. Ir-rappreżentant tat-trejdjunjin jista' jwettaq l-azzjonijiet kollha marbuta mar-rappreżentanza f'isem l-impjegat, jista' jindirizza lill-qorti u jista' jirċievi l-komunikazzjonijiet kollha dwar il-proċedimenti u l-aġġudikazzjoni tat-tilwima;
- il-persuni li jaħdmu għal rashom ukoll jistgħu jiġu rappreżentati mid-delegat ta' organizzazzjoni rappreżentattiva tal-ħaddiema għal rashom, fit-tilwim relatat mad-drittijiet u l-obbligi tagħhom, f'din il-kapaċità jew fil-kapaċità ta' persuni b'diżabbiltà;
- fit-tilwim relatat mal-applikazzjoni tal-liġi tas-7 ta' Awwissu 1974 li timplimenta d-dritt għal livell minimu ta' sussistenza u fit-tilwim relatat mal-applikazzjoni tal-Liġi Organika tat-8 ta' Lulju 1976 dwar iċ-Ċentri Pubbliċi għas-Servizzi Soċjali (*openbare centra voor maatschappelijk welzijn* – OCMW), il-parti interessata tista' wkoll tiġi meġġuna jew rappreżentata minn delegat ta' organizzazzjoni soċjali li tirrappreżenta l-interessi tal-persuni msemmija fil-legiżlazzjoni.

Apparti l-eċċezzjonijiet iċċitati, hemm għadd ta' eċċezzjonijiet statutorji li jirrigwardaw il-kustodja u s-sekwestru tal-minorenni.

Aktar speċifikament dawn jikkonċernaw kawzi mressqa abbażi ta':

- il-Konvenzjoni tal-Aja tal-25 ta' Ottubru 1980 dwar l-aspetti ċivili tas-sekwestru internazzjonali tal-minorenni, li tipprevedi r-ritorn tal-minorenni, ir-rispett lejn id-dritt għall-kustodja jew id-dritt tal-ġenituri li jaraw lil uliedhom, jew l-organizzazzjoni ta' dan tal-aħħar f'pajjiż ieħor u
- il-Konvenzjoni Ewropea tal-20 ta' Mejju 1980 dwar ir-Rikonoxximent u l-Infurzar ta' Deċiżjonijiet li għandhom x'jaqsmu mal-Kustodja ta' Minorenni u dwar ir-Restituzzjoni tal-Kustodja ta' Minorenni.

F'dawn il-każijiet, ir-rikorrent jista' jiġi rappreżentat mill-uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku (it-Taqsima 1322d tal-Kodiċi Ġudizzjarju) meta dan ir-rikorrent ikun ressaq it-talba tiegħu lill-awtorità ċentrali.

Il-proċedura biex jiġi determinat jekk persuna tistax tibda proċedimenti waħedha jew jekk għandhiex titlob l-assistenza ta' avukat, ġiet deskritta ingenerali hawn fuq. Għandha ssir ukoll distinzjoni skont il-mod kif titressaq kawża quddiem il-qorti.

Il-liġi Belġjana tipprovdi diversi modi biex titressaq kawża quddiem il-qorti. Din tista' titressaq permezz ta' rikors ġuramentat, ta' dehra volontarja, ta' talba *inter partes* jew inkella ta' talba unilaterali (ara hawn taħt). Kawża titressaq quddiem il-qorti billi tiġi ppreżentata talba, jiġifieri azzjoni legali, biex wieħed jiddefendi d-drittijiet tiegħu. Normalment dan isir permezz tan-notifika b'ċitazzjoni mingħand il-bailiff.

Fil-prinċipju, kawża titressaq quddiem il-qorti permezz ta' ċitazzjoni mingħand il-bailiff, li ttharrek lill-parti biex tidher fil-qorti (it-Taqsima 700 tal-Kodiċi Ġudizzjarju). Id-dehra volontarja, it-talba *inter partes* u t-talba unilaterali huma eċċezzjonijiet għal dan il-prinċipju.

It-tabelli ta' hawn taħt jindikaw min iressaq il-kawża u jekk ikunx hemm bżonn ta' rappreżentanza minn avukat jew le, skont b'liema mod tkun tressqet il-kawża.

Awtur tal-att skont b'liema mod tkun tressqet il-kawża:

Il-mod li bih tkun tressqet il-kawża

Awtur tal-att

Rikors ġuramentat (it-Taqsimiet 727 sa 730 tal-Kodiċi Ġudizzjarju)

L-applikant (jew l-avukat tiegħu) jitlob lill-bailiff biex jippreżenta ċ-ċitazzjoni.

Dehra volontarja (it-Taqsima 706 tal-Kodiċi Ġudizzjarju)

Il-partijiet involuti fit-tilwima (jew l-avukati tagħhom) imorru personalment il-qorti.

Talba *inter partes* (it-Taqsimiet 1034a sa 1034e tal-Kodiċi Ġudizzjarju)

L-applikant (jew l-avukat tiegħu) iressaq il-kawża hu stess.

Talba unilaterali (it-Taqsimiet 1025 sa 1034 tal-Kodiċi Ġudizzjarju)

L-applikant (jew l-avukat tiegħu).

Rappreżentanza minn avukat jew le, skont b'liema mod tkun tressqet il-kawża:

Il-mod li bih tkun tressqet il-kawża

Rappreżentanza minn avukat

Rikors ġuramentat

Intervent possibbli iżda mhux obbligatorju.

Dehra volontarja

Talba bil-miktub għal dikjarazzjoni ta' oġġezzjoni

Talba unilaterali

L-intervent obbligatorju għall-iffirmar tat-talba[1]: sakemm ma jkunx espliċitament iddikjarat mod ieħor, it-talba tista' tiġi ppreżentata biss minn avukat (it-Taqsima 1027(1) tal-Kodiċi Ġudizzjarju)

Il-kontenut kopert skont b'liema mod tkun tressqet il-kawża:

Normalment kawża titressaq quddiem il-qorti permezz ta' rikors ġuramentat: ma hemm l-ebda restrizzjoni rigward is-sugġett li tittratta.

It-talba *inter partes* (it-Taqsimiet 1034a sa 1034e tal-Kodiċi Ġudizzjarju) tista' tintuża f'għadd ta' kazijiet stabbiliti mil-liġi. L-aktar dispożizzjonijiet importanti marbuta mal-introduzzjoni ta' proċedimenti permezz ta' talba *inter partes* huma t-Taqsimiet 704, 813, 1056(2), 1193a, 1320, 1344a 1371a, 1454(2) tal-Kodiċi Ġudizzjarju u t-Taqsimiet 228, 331, 331a, 340f, 487b tal-Kodiċi Ċivili (Burgerlijk Wetboek).

Dawn it-taqsimiet b'mod partikolari jirrigwardaw:

- l-intervent volontarju;
- ċertu bejgħ ta' proprjetà immobbli;
- il-manteniment (talbiet għall-għoti, għaż-żieda, għat-tnaqqis jew għat-tneħħija tal-manteniment);
- talbiet relatati ma' ftehimiet ta' lokazzjoni/kiri;
- il-baġit provvizorju għas-sekwestri.

Il-kawżi jressqu permezz ta' talba bil-miktub li tiġi pprezentata lir-reġistrar tal-qorti jew li tintbagħat lir-reġistru tal-qorti bil-posta reġistrata. Il-partijiet jitharrku mir-reġistrar tal-qorti biex jidhru f'għurnata stabbilita għas-smiġħ mill-imħalef.

It-talba unilaterali (it-Taqsimiet 1025 sa 1034 tal-Kodiċi Ġudizzjarju) tista' tintuża biss fil-kazijiet speċifikament stipulati mil-liġi, b'mod partikolari fit-Taqsimiet 584, 585, 588, 594, 606, 708, 1149, 1168, 1177, 1186 sa 1189, 1192, 1195 tal-Kodiċi Ġudizzjarju. Tintuża wkoll fil-kazijiet fejn ma jkunux jistgħu jressqu proċedimenti kontradittorji minhabba li ma jkun hemm l-ebda parti kontradittorji preżenti.

Għalhekk, it-talba unilaterali prinċipalment tintuża għal proċedimenti unilaterali, pereżempju f'kawżi ta' ħtieġa assoluta.

It-talba unilaterali trid tiġi ffirmata minn avukat, sakemm ma jkunx stipulat mod ieħor mil-liġi, inkella titqies bħala bla effett.

Konsegwentement, ir-rappreżentanza minn avukat, fil-prinċipju, hija obligatorja sabiex tkun tista' titressaq kawża fuq talba unilaterali.

Id-dehra volontarja: meta t-tilwima tkun tirrigwarda suġġett li jaqa' taħt il-ġurisdizzjoni ta' waħda mill-qorti segwenti, il-partijiet jistgħu jidhru volontarjament quddiem:

- il-Qorti tal-Prim'Istanza;
- it-Tribunal Industrijali;
- il-Qorti tal-Kummerċ;
- il-Kummissarju tal-Ġustizzja jew
- it-Tribunal tal-Pulizija, għal kawżi ċivili.

Fil-każ tad-dehra volontarja, il-partijiet li jitolbu li tittieħed deċiżjoni, iridu jiffirmaw id-dikjarazzjoni tagħhom fin-naħa t'isfel tal-proċess verbali mfassal mill-qorti.

It-tilwimiet kontroversjali kollha jistgħu jressqu quddiem il-qorti kompetenti b'dan il-mod li jgħin biex jiġu ffrankati l-ispejjeż u l-ħin.

7 Biex nibda l-każ, fejn irrid inressqu eżatt: fl-uffiċċju tal-informazzjoni, fl-uffiċċju tal-iskrivan tal-qorti jew quddiem xi amministrazzjoni oħra?

Kwalunkwe persuna li tkun tixtieq tressaq kawża quddiem il-qorti tista' tagħmel dan billi tikkuntattja lill-uffiċċju tal-akkoljenza jew lir-reġistru tal-qorti.

Meta l-att promotur ikun rikors ġuramentat, il-bailiff jiżgura li ċ-ċitazzjoni tiġi pprezentata, u jitlob lir-reġistru tal-qorti biex jirreġistraha fil-lista tal-kawżi wara s-sottomissjoni tal-orijinal jew, skont fejn ikun meħtieġ, tal-kopja tar-rikors ġuramentat ipprezentat (it-Taqsima 718 tal-Kodiċi Ġudizzjarju). Ir-reġistru li fuqu jiġu elenkati l-kawżi kollha (il-lista tal-kawżi) jinsab fir-reġistru tal-qorti. L-entrati fil-lista tal-kawżi jkunu validi biss jekk isiru sa mhux aktar tard minn lejliet il-għurnata stabbilita għas-smiġħ li għalih tkun giet ipprezentata ċ-ċitazzjoni. Il-lista tal-kawżi ġenerali hija disponibbli għall-pubbliku (it-Taqsima 719 tal-Kodiċi Ġudizzjarju). Għalhekk il-konvenut jista' jivverifika jekk il-kwistjoni li għaliha jkun tħarreġ iddaħħlitx fil-lista tal-kawżi ġenerali.

Fil-każ tad-dehra volontarja, il-partijiet jew l-avukati tagħhom jitolbu lir-reġistru tal-qorti jdaħħal il-kawża fil-lista tal-kawżi.

It-talba *inter partes* tiġi pprezentata lir-registru tal-qorti jew tintbagħat lir-registrar tal-qorti bil-posta registrata mill-applikant jew mill-avukat tiegħu, f'numru ta' kopji li jikkorrispondu għan-numru ta' partijiet (it-Taqsima 1034d tal-Kodiċi Ġudizzjarju).

It-talba unilaterali tiġi indirizzata f'zewg kopji mill-avukat lill-qorti msejha biex tiegħu deċiżjoni dwar it-talba. Din tiddaħħal ukoll fir-registru tal-qorti (it-Taqsima 1027 tal-Kodiċi Ġudizzjarju).

8 B'liema lingwa nista' nagħmel ir-rikors tiegħi? Nista' nipprezentah bil-fomm jew jehtieg li jsir bil-miktub? Nista' nibgħat ir-rikors bil-feks jew bil-posta elettronika?

F'dak li jirrigwarda l-użu tal-lingwi, għandha ssir referenza għall-Att tal-15 ta' Ġunju 1935 dwar l-użu tal-lingwi fi kwistjonijiet ġudizzjarji (ippublikat fil-Moniteur belge/Belgisch Staatsblad fit-22.06.1935). Dan l-Att jirregola l-użu tal-lingwi fil-qorti civili u kummerċjali tal-Belġju.

Fil-prinċipju, il-lingwa hija ddeterminata mill-pożizzjoni ġeografika tal-qorti kompetenti. Skont it-Taqsima 42 tal-Att, hemm tliet reġjuni lingwistiċi: ir-reġjun lingwistiku Franċiż, dak Olandiż u dak Ġermaniż. Hemm ukoll l-agglomerazzjoni bilingwa ta' Brussell (Franċiża/Olandiża) li, għall-finijiet tal-applikazzjoni tal-liġi, tinkludi l-muniċipalitajiet segwenti: Anderlecht, Auderghem, Berchem-Sainte-Agathe, Brussell, Etterbeek, Evere, Forest, Ganshoren, Ixelles, Jette, Koekelberg, Molenbeek-Saint-Jean, Saint-Gilles, Saint-Josse-ten-Noode, Schaerbeek, Uccle, Watermael-Boitsfort, Woluwé-Saint-Lambert u Woluwé-Saint-Pierre.

Madankollu, f'ċerti ċirkostanzi, kwistjoni tista' tiġi riferuta għal qorti li tuża lingwa proċedurali differenti. Taħt ċerti kundizzjonijiet, jista' jintalab li tinbidel il-lingwa proċedurali, fil-prinċipju fil-bidu tal-proċedimenti.

Il-formulazzjoni tal-pretensjoni: pretensjoni li tiġi introdotta b'ċitazzjoni, b'talba *inter partes* jew b'talba unilaterali, trid titfassal bil-miktub u tkun trid tikkonforma ma' ċerti rekwiżiti proċedurali. Ladarba l-kwistjoni tiddaħħal fil-lista tal-kawżi ġenerali ta' qorti, ir-registrar tal-qorti jiftaħ fajl tal-proċedura. Il-fajl tal-proċedura jintbagħat lill-qorti li quddiemha tkun se titressaq il-kawża; f'każ li jkun se jsir appell quddiem xi qorti tat-tieni istanza jew quddiem il-Qorti tal-Kassazzjoni, dan jintbagħat ukoll lir-registru tal-qorti suprema.

Attwalment mhux possibbli li titressaq kawża bil-faks jew bil-posta elettronika.

9 Jeżistu formoli partikolari biex fuqhom tiftaħ kawża, jew jekk m'hemmx, kif għandi nipprezenta l-każ tiegħi? Hemm xi elementi li bilfors għandhom jiġi inkluzi fil-fajl?

Fil-liġi ma hemmx formoli stampati minn qabel biex jinbdeu il-proċedimenti. Madankollu, talba biex titressaq kawża trid tinkludi għadd ta' elementi ta' informazzjoni, li jekk ma jkunux hemm, it-talba titqies bħala nulla u bla effett f'għajnejn il-liġi.

Iċ-ċitazzjonijiet, it-talbiet *inter partes* u t-talbiet unilaterali jridu jikkonformaw ma' għadd ta' rekwiżiti statutorji stabbiliti fil-Kodiċi Ġudizzjarju, inkella jitqiesu bħala nulli u bla effett. Dawn l-elementi, li jridu jiġu inkluzi bilfors, jirrigwardaw prinċipalment tagħrif personali dwar il-partijiet involuti, is-suġġett tat-talba, l-indikazzjoni tal-imħallef kompetenti u d-data tas-seduta ta' smiġħ.

Għalhekk, iċ-ċitazzjoni trid tinkludi, fost l-oħrajn, l-informazzjoni segwenti (it-Taqsimiet 43 u 702 tal-Kodiċi Ġudizzjarju):

- il-firma tal-bailiff tal-qorti;
- il-kunjom, l-isem u l-post tar-residenza tal-applikant;
- il-kunjom, l-isem u l-post tar-residenza jew, f'każ li ma jkunx hemm residenza permanenti, l-indirizz attwali, tal-persuna destinatara taċ-ċitazzjoni;
- is-suġġett u deskrizzjoni fil-qosor tal-argumenti tal-kawża;
- il-qorti li quddiemha tkun qed titressaq il-kawża;
- il-ġurnata, ix-xahar, is-sena u l-post fejn tkun giet ipprezentata ċ-ċitazzjoni u
- id-dettalji tal-post, id-data u l-ħin tas-seduta ta' smiġħ.

It-talba *inter partes* (it-Taqsima 1034b tal-Kodiċi Ġudizzjarju) trid tinkludi:

- il-ġurnata, ix-xahar, is-sena;
- il-kunjom, l-isem, l-impjeg u l-post tar-residenza tal-applikant u, fejn ikun hemm bżonn, it-titolu u r-registrazzjoni tiegħu fir-registru kummerċjali jew fir-registru tas-snaġja;
- il-kunjom, l-isem, il-post tar-residenza u, fejn ikun hemm bżonn, it-titolu tal-persuna destinatara taċ-ċitazzjoni;
- is-suġġett u deskrizzjoni fil-qosor tal-argumenti tal-kawża;
- il-qorti li quddiemha tkun qed titressaq il-kawża;

- il-firma tal-applikant jew tal-avukat tiegħu.

It-talba unilaterali trid tinkludi l-informazzjoni segwenti (it-Taqsima 1026 tal-Kodiċi Ġudizzjarju):

- il-ġurnata, ix-xahar u s-sena;
- il-kunjom, l-isem, l-impjeg u l-post tar-residenza tal-applikant u, fejn ikun hemm bżonn, il-kunjom, l-isem, il-post tar-residenza u t-titolu tar-rappreżentanti legali tiegħu;
- is-sugġett u deskrizzjoni ġenerali qasira tal-argumenti tal-kawża;
- indikazzjoni tal-imħallef li jkun se jisma' l-kawża;
- il-firma tal-avukat tal-parti, sakemm ma jkunx stabbilit mod ieħor mil-liġi.

Fil-każ ta' dehra volontarja fil-grad ta' prim'istanza (fil-qorti ġenerali, it-tribunal tax-xogħol, il-qorti tal-kummerċ, il-kummissarju tal-gustizzja jew it-tribunal tal-pulizija fir-rigward ta' kawżi ċivili), il-qorti tfejji rapport tad-dikjarazzjoni tal-partijiet li jitolbu s-sentenza. Imbagħad din tiġi ffirmata fil-qiegħ mill-partijiet skont it-Taqsima 706 tal-Kodiċi Ġudizzjarju.

10 Huwa meħtieġ li nħallas xi tariffi tal-qorti? Jekk iva, meta? Ikun jeħtieġ li nħallas avukat mal-preżentata tar-rikors?

Iva, effettivament iridu jifhallsu l-ispejjeż tal-qorti. L-ispejjeż relatati mal-proċedimenti jinkludu, b'mod partikolari, it-taxxi tal-bolla, it-tariffi tar-reġistru tal-qorti u d-dazju tar-reġistrazzjoni, l-ispejjeż u t-tariffi għad-dokumenti ġudizzjarji u l-imposti biex tinħareġ kopja tad-deċiżjoni tal-qorti (it-Taqsima 1018 tal-Kodiċi Ġudizzjarju).

Meta jinbdew il-proċedimenti, id-dazju tar-reġistru jifhallas mill-applikant. It-tariffi tar-reġistru tal-qorti jinkludu t-tariffa biex il-kawża tiddaħħal fil-lista tal-kawżi, it-tariffa għall-abbozzar tad-dokumenti u l-imposta biex jinħarġu kopji awtentikati. Fil-prinċipju, fi kwalunkwe deċiżjoni finali, l-ispejjeż jiġu imposti fuq il-parti telliefa, skont kif ikun xieraq u b'mod sistematiku, f'konformità mat-Taqsima 1017 tal-Kodiċi Ġudizzjarju. Madankollu, il-qorti tista' tipposponi d-deċiżjoni tagħha dwar l-ispejjeż. F'dak il-każ, l-ispejjeż jitqassmu, fuq it-talba ta' waħda mill-partijiet, mill-qorti li tkun qatgħet is-sentenza.

Il-miżati u d-drittijiet tal-avukat mhumiex inkluzi fl-ispejjeż tal-qorti. Dawn isir ftehim dwarhom bejn l-avukat u l-klijent tiegħu. Għalhekk, kull parti trid tħallas il-miżati u d-drittijiet tal-avukat tagħha.

Jista' jagħti l-każ li l-parti telliefa tiġi obligata tħallas kontribuzzjoni stabbilita mil-liġi għall-ispejjeż tar-rappreżentanza legali tal-parti l-oħra (it-Taqsimiet 1018 u 1022 tal-Kodiċi Ġudizzjarju). Din tkun kontribuzzjoni ta' ammont b'rata fissa għall-miżati u għad-drittijiet tal-avukat tal-parti rebbieha. L-ammont ta' dawn id-drittijiet u l-mod kif jiġi kkalkulat u mogħti, huma stipulati fid-Digriet Irjali tas-26 ta' Ottubru 2007.

11 Nista' nitlob għajjnuna legali?

(Ara l-pakkett informattiv "L-għajjnuna legali")

12 It-talba tiegħi minn liema mument titqies li nfetħet b'mod uffċjali? Nirċievi konferma mingħand l-awtoritajiet dwar jekk il-każ tiegħi giex ipprezentat korrettament jew le?

Il-kawża effettivament titressaq quddiem il-qorti ladarba tkun iddaħħlet fil-lista tal-kawżi ġenerali, anke fil-każ ta' dehra volontarja.

Il-kawżi fuq talba u t-talbiet għal miżuri provvizorji jiddaħħlu fil-lista tal-kawżi speċjali, li tiddetermina quddiem liema qorti għandhom effettivament jitressqu.

Il-partijiet involuti ma jirċievu l-ebda konferma, iżda jistgħu jikkonsultaw il-lista tal-kawżi ġenerali biex jiżguraw li l-kwistjoni tagħhom tkun iddaħħlet fil-lista. Hekk kif il-kawża tiddaħħal fil-lista tal-kawżi, tkun ir-responsabbiltà tal-qorti li tiddeċiedi dwar il-kwistjoni.

13 Ningħata informazzjoni preċiża dwar iż-żmien li fih ikunu ser isiru s-seduti sussegwenti (bħaż-żmien disponibbli għalija biex nidher)?

B'mod ġenerali, l-informazzjoni dwar l-andament tal-proċedimenti tingħata mill-avukat tal-parti meta din tkun rappreżentata minn avukat. L-informazzjoni tista' tinkiseb ukoll mir-reġistru tal-qorti fejn il-kawża tkun għadha pendenti. Iċ-ċitazzjoni jkun fiha wkoll xi informazzjoni, partikolarment id-data tas-seduta ta' smiġħ u l-indikazzjoni tal-qorti li quddiemha tkun tressqet il-kawża.

Fl-ewwel stadju, tingħata informazzjoni speċifika dwar is-smiġħ inizjali.

Fil-każ ta' rikors ġuramentat, il-bailiff jinforma lill-applikant bid-data tas-smiġħ inizjali, li jikkostitwixxi l-ewwel stadju tal-proċedimenti.

Fil-każ ta' talba *inter partes* jew ta' dehra volontarja, il-partijiet jiġu nnotifikati mir-reġistrar.

Fil-każ ta' talba unilaterali, ma ssir l-ebda seduta ta' smiġh. Madankollu, l-applikant jista' jiġi kkonvokat mir-reġistrar, jekk l-imħallef ikun jixtieq isaqsih xi mistoqsijiet.

Fit-tieni stadju, il-każ jitfejja għall-proċess. Kull parti tingħata skadenza stipulata mil-liġi (it-Taqsima 747(1) tal-Kodiċi Ġudizzjarju) biex tippreżenta d-dokumenti u s-sejbiet tagħha (l-argumenti u d-difiża bil-miktub). Meta dawn l-iskadenzi ma jiġux rispettati, jistgħu jiġu imposti s-sanzjonijiet imsemmija fit-Taqsima 747(2) tal-Kodiċi Ġudizzjarju.

Meta kollox ikun lest għall-proċess u l-kawża tkun lesta biex tinstema', il-partijiet jitolbu li tiġi stabbilita data għas-seduta ta' smiġh. Il-perjodu li fih trid tiġi stabbilita gurnata għas-seduta ta' smiġh jiddependi mill-piż tax-xogħol li jkollha l-qorti u minn kemm tista' talloka ħin biex tisma' l-kawża inkwistjoni. Minħabba li f'ċerti każijiet jinqalgħu xi kwistjonijiet proċedurali (evalwazzjonijiet, smiġh tal-partijiet, interrogatorju tax-xhieda, eċċ.), jaf ikun diffiċli jiġi ddeterminat minn qabel kemm ikunu se jieħdu żmien b'kollox il-proċedimenti. Wara kollox, il-proċedimenti jistgħu jiġu interrotti jew sospizi, jew jistgħu saħansitra jiġu kkanċellati minħabba dawn il-kwistjonijiet proċedurali.

Fi tmiem is-smiġh, it-trattazzjonijiet jingħalqu u l-imħallef jiddiferixxi l-kawża għad-deliberazzjoni. Fil-prinċipju, l-imħallef irid jagħti d-deċiżjoni tiegħu. xahar wara li jkun iddiferixxa l-kawża għad-deliberazzjoni, skont it-Taqsima 770 tal-Kodiċi Ġudizzjarju.

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-orijinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-aħħar aġġornament: 12/11/2015